

***РЕДАКЦИОННО Уважаеми читатели,**

Редакцията на списание "Зари" ви поздравява с настъпващите празници! Желаем ви крепко здраве, радост и много любов през Новата 2017 година!

3 ДЕКЕМВРИ - МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ Поздравителен адрес от ТСО на ССБ Велико Търново

**ДО
ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Уважаеми дами и господа,

Денят 3 декември е дата, обявена през 1992 година от Генералната асамблея на ООН за Международен ден на хората с увреждания. На този ден в цял свят се организират събития, които да напомнят, че е необходима ефективна промяна в условията на живот на хората с увреждания. Това е ден за подкрепа на достойнството, правата и добруването на хората с увреждания.

Желаем Ви най-доброто, което заслужавате – здраве и достоен живот! Вярваме, че наша много важна и чисто човешка мисия е хората с увреждания да получат необходимата подкрепа за постигане на пълноценно човешко съществуване. Гаранция за успешното решаване на проблемите са партньорството и сътрудничеството между държавните институции, местната власт и неправителствените организации на и за хората с увреждания. Ние сме част от българското общество и заслужаваме внимание, уважение и възхищение за волята и достойнството, с които посрещаме трудностите, за силния дух и стремежа да направим живота си по-пълноценен и радостен. Благодарни сме на всички, които чувстват като свой дълг да облекчат трудното ежедневие и да протегнат приятелска ръка с разбиране и топлина.

През последните години има промени в областта на законодателството с цел подобряване живота на хората с увреждания и социалната им адаптация, но те са минимални и недостатъчни. Затова е добре да се продължи отговорно към решаването на проблемите и оказването на подкрепа за осигуряването на социална защита. Пожелаваме Ви повече здраве, радост и усмивки!

Пенчо ВАСИЛЕВ

ВЕСЕЛА КОЛЕДА Поклонението на вълхвите

"А когато се роди Исус във Витлеем Иудейски в дните на цар Ирода, ето, мъдреци от изток дойдоха в Йерусалим....

И като влязоха в къщата, намериха Младенеца с майка Му Мария и паднаха, та Му се поклониха; и като отвориха съкровищата си, принесоха Му дарове: злато, ливан и смирна."

(Матей 2:1, 11)

Преди повече от 2000 години в покрайнините на Витлеем се родил Младенец. Майката повила нежно Младенеца и с любов се надвесила над Него. Ангелите запяли "Слава на Бога във висините. И на земята мир между човеците, в които е Неговото благоволение". Първи чули хвалата им овчарите, дошли при Младенеца Христос с чиста вяра.

По друг път стигнали до Бога влъхвите. Техният път бил труден, както е труден пътят от Вавилон до Витлеем, както е труден той за онези, които търсят истината в тежки интелектуални преживявания и страдания чрез богословието, философията и науката. И този път довежда до Бога, ако истината се търси от цяло сърце, обръщайки се с молитва към Бога.

Един от най-характерните епизоди от Христовото Рождество е именно появяването на звездата на Новородения. Звездата изгряла над Вавилон в деня на Благовещението на Божията майка. Влъхвите - мъдреците, които били запознати с пророчествата, потеглили след нея. Керванът от Изток достигнал Ерусалим след две години. Според преданието, един от влъхвите бил от Персия, другият бил арабин, а третият бил от Етиопия. Наричали ги Каспар, Мелхиор, и Валтасар. Мощите на влъхвите били открити в III век и сега се намират в Кьолнския събор.

Неочаквано в прашни, скъпи дрехи влезли трима източни мъдреци (наричаме ги влъхви) с богати дарове в ръце. Влъхвите били не само владетели, но и учени: те наблюдавали небесните светила и когато забелязали на изток изгрева на чудна звезда, тръгнали след нея, за да се поклонят на Богородения. За новородения Христос те донесли злато, ладан (скъпа ароматична смола от едно особено дърво, която в древността поднасяли в знак на особено благоволение) и смирна.

И така, злато - за Царя, ладан - за Бога, смирна - за Човека. Те се пазят и до днес.

Златото - това са 28 златни пластини с размери 5 и 7 см, с различна форма - трапец, четириъгълник, многоъгълник... Върху всяка има орнамент - най-тънък филигран, който не се повтаря нито веднъж. Ладан и смирна - малки, големи колкото маслина топчета - те са около 70. Тези съкровища се пазят с голямо уважение в манастира "Свети Павел" в Света гора. Тяхната ценност не е само духовна, но и историческа, археологическа; тя няма цена, затова те са поставени в малки сандъчета, в каквито пазят мощите на светците.

Честните дарове на влъхвите Божията Майка грижливо е пазела през целия си живот. И когато Успението ѝ приближило, тя предала даровете, заедно с ризата и пояса си в Йерусалимската църква, където те се пазели до 400 година.

Византийският император Аркадий ги пренесъл в Константинопол при освещаването на новата столица на империята. След това те попадат в град Никея и остават там около 60 години.

Когато римляните били изгонени от Константинопол, даровете се върнали в столицата. След падането на Византия през 1453 г. даровете на влъхвите заминават за Атон - в манастира "Свети Павел".

Отнесла ги сръбската княгиня Мария. Там, където коленичила Мария, сега има издигнат кръст, който се нарича "Царицин". По-късно наблизил бил изграден параклис, вътре в който е изобразено посрещането на великата светиня от монасите.

И днес от даровете на влъхвите се носи удивително благоухание. Понякога изнасят даровете от манастирската ризница за поклонение и тяхното благоухание изпълва църквата. Даровете на влъхвите като една необикновена светиня притежават Велика благодат. Те служат за източник на изцеление за много хора и са свидетелство за Господното пришествие в света.

Използван източник:

pravoslavieto.com

Градът на коледните елхи

Джани РОДАРИ
Превод – Валери ПЕТРОВ

Къде са децата, които до днес
са останали без
елха за Коледа с играчки, свещички
и сняг от памук?
Веднага, всички,
събирай се тук!
Строй се!
Преброй се!
От вчера открит е
Градът на Елхите!
След малко потегля автобусът за там!
Къде се намира, аз точно не знам,
но казват, че улиците в този приказен град
били украсени от безкраен парад
на елхи, всяка с дъх на зелено и клони,
отрупани с орехи, смокини, бонбони!
На площада му светел пазар на открито
с играчки, каквито
не сте и сънували! И то без пари!
Продавачът дори
благодари:
-Бяхте крайно добри
чест да окажете толкоз висока
на моята стока.
Наминете отново най-много след час.
Чакам нови играчки специално за вас! -
А най е чудесно, че магазините
нямат изобщо стъкла на витрините,
и всичко, което по поличките има,
просто, както минава, човек си го взима!
Много е хубав този приказен град,
макар че съм чувал един мой познат
да се смее: - Хи-хи!

Град пълен с елхи!
Не ми се вярва, че той съществува!
Туй дете го сънува! -
Но дори да е тъй, какво от това?
Нали свети с елхите си във мойта глава!

Невидимото

"Бога никой никога не е видял. Ако любим един другото, Бог пребъдва в нас, и любовта Му е свършена у нас."

(Първо съборно послание на свети апостол Йоан Богослов 4:12)

Поисках в порив чист
да видя аз душата си – невидимата моя,
която в мен живеи и своята власт
въздава в мисъл, чувство и във воля.
Но колкото ревниво да се вирах
аз чувствах я, ала не я намирах.

Тогаз да видя жадно се заех
невидимия Бог. И помня още,
как денем молах се, но без успех,
как търсех Бога сред звездите нощем...
Но колкото усърден и да бях,
в безкрайния всемир не Го видях.

И чух: "Безумце, що дириш ти
невидимото със очи да зърнеш?!
Виж брата страдащ и го навести!
Побързай мъката му да прегърнеш!".
Аз сторих туй. И в моя ближен тих
и Бога, и душата си открих.

Двамата слепци

Сговориха се двама души слепи
Да си направят за обяд сърми.
Доколкото можа, помогна всеки,
И ето че обядът се стъкми.
Устроиша гуляй богат на двора.
За маса бе им пънът край стобора.
Те седнаха спокойно да обядват.
Ала единият започва да покравда.
Сърмичките видяха му се вкусни,

И както сладко мляскаше със устни,
Вместо една, той взимаше по две....
А там съсед из двора си снове,
С внимание следи какво тук става,
И все из под око ги наблюдава.

Сърмите пушат хубав аромат
И още повече възбуждат глад.
А лакомият гълта ненаситно
И все слухти към брата любопитно.
Но колкото по-лакомо ядеше,
Той толкова се повече боеше,
Че другият надхитря го все пак
под щита на обгърналий ги мрак.
“Що правиш? – той извика изведнъж -
По две сърми ти вземаш наведнъж!”
На другият това се странно стори
И, както дъвчеше, му отговори:
“Не, братко, вземам само по една
И ям я пестеливичко със хляб!
А как видя ти моята вина,
когато също като мен си сляп?”

Тогаз съседът някъде отзади
Съвсем се неочаквано обади:
"Той мисли, че ядеш по две, защото
Сам прави тъй! Закон е туй на злото:
Нечестният нечестни вижда всъде.
По себе си за другите той съди!"

Архимандрит Серафим АЛЕКСИЕВ (1912-1993)

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Асеновград

Честит и благословен юбилей

В слънчевия есенен ден – 4 ноември 2016 г. отново в ТСО на слепите и ТО на сляпо-глухите – Асеновград имаше сбирка по случай рождения ден на заместник-председателя Алекси Ладжев, придружен от неговото семейство. Той е много активен в дейността на организацията, уважаван, обичан и винаги усмихнат.

В залата неочаквано засвири гайда и влязоха любимата българска родопска певица Валя Балканска и гайдарят Петър Янев. Не повярвахме на очите си. Тя запя и всички станахме на крака. Изненадата бе неочаквана и много приятна. Валя първо поздрави рожденика и песните продължиха. Родопчанката бе много красива, облечена в народната си носия, а на гърдите ѝ – три реда пендари. Усмихната, чаровна,

лъчезарна – това бе родопското слънце Валя Балканска. За нея прозвуча специалното стихче:

*Дали от огън пламъка си взела,
а от предците борбения дух
и своята душа в мисия си вплела
с надежда, с вяра и с любов.*

Лушка Маджарова от град Лъки подари на гостите своята стихосбирка "Живи въглени". Янко Русков изпя песен.

Ръководството поздрави Алекси Ладжев по случай 75-годишния юбилей. Връчени му бяха поздравителни адреси от г-н Димитър Парапанов – председател на НАСГБ, от г-н Велик Атанасов – председател на РСО Пловдив, и от ТСО на слепите и ТО на сляпо-глухите – Асеновград.

Когато Валя пееше, пеехме и ние. Тя зареди празничното пространство на залата с много положителна енергия. Последваха още песни, хора и танци. Водещият музикант Мишо пускаше подходяща музика, а в чашите се наливаха асеновградски мавруд и каберне. Сармите на съпругата на Алекси бяха като за конкурс.

А тортата? Тортата бе огромна и с надпис – дело на асеновградските сладкари.

Препълнената зала бе една слънчева магия, а денят незабравим. Членовете на организацията умеят да работят, да са борбени, умеят и да празнуват. Затова ги наричаме победители на мрака.

Не всички успяха да видят нашата Валя, но тя ги дари с чудния си глас и с много любов, която заключиха в сърцата си, за да я запазят цял живот.

Славка СТАВРЕВА

Плевен

Пети национален турнир по шахмат за незрящи

На 25 и 26 ноември 2016 г. в Плевен, хотел "Балкан" се проведе петият републикански турнир по шахмат за незрящи. Той беше открит в 14 часа от инж. Павлин Ангелов - председател на регионалната организация на Съюза на слепите в България в Плевен, и от председателя на Управителния съвет на ССБ Васил Долапчиев. "На всички участници в състезанието пожелавам иновативни, нестандартни решения и успех на шахматната дъска", каза при откриването Васил Долапчиев, като подчерта добре развиваната спортна дейност от плевенската организация. Поздрав към участниците в състезанието от името на Общинския съвет в Плевен и неговия председател Мартин Митев отправи Диана Данова - общински съветник. Гост на турнира бе и председателят на Контролния съвет на ССБ Емил Узунов. Мероприятието се финансира от Община Плевен. В продължение на два дни 21 шахматисти от Плевен, Кюстендил, София, Монтана, Русе, Варна и Пловдив се състезаваха по швейцарската система за призовите места в турнира. Плевенският отбор включваше Володя Христов, Габриела Илиева и Илия Величков. Играта бе за индивидуално класиране, като сумираните точки на участниците определиха и отборното подреждане. Първи се класира тимът на Пловдив, втори се наредиха шахматистите от Плевен, а трети варненци. Вечерта между двата състезателни дни гост на тържеството бе известният на всички ни Орхан Мурад.

Румен ПЕТКОВ

Ако си дал

Това условие е едно от определящите живота на хората! Има и такава песен в изпълнение на Емил Димитров, в която трогателните истини, заложили в нея, разтреперват сърцето, трогват душата и подтикват ума ни към размисъл - ние самите от кои сме и какви сме! Неоспоримо прав е поетът Иля Велчев - автор на текста, че "Никой не може да ти отнеме обичта, обичта на хората. Никой не може да ти я вземе любовта, любовта към хората. И никой и нищо не ще ти отнеме вярата в тях, вярата в тях, вярата в тях". Но - ако си дал, ако си направил от себе си нещо за някого от добро сърце и с безкористна душа! А да даваш и себе си да раздаваш е човешки дълг, чест и отговорност към хората! Изповядващи тази нравствена добродетелност, ние в ТСО на ССБ – Велико Търново в работата и в дейностите си правим възможното животът и ежедневието на незрящите в организацията ни да са разнообразни, интересни и ползотворни.

Милосърдието е елемент на хуманизма и според възможностите си го въплъщаваме в дела! На заседание на управителният съвет през ноември бяха обсъдени възможностите за подпомагане на наши членове в материално затруднение и приехме решение за отпускане на парични средства, с което да изразим солидарността си и облекчим техните проблеми. Текуща през цялата година са подкрепата на ръководството към съюзни членове за попълване на документи, съдействието пред социални и държавни служби. В процес на преговаряне сме с фирмите за градски транспорт за условията, при които незрящите от Велико Търново ще ползват автобусен превоз през 2017 година. С партньорски фирми от града обсъждаме спонсорирането на Коледно-новогодишното празненство в нашата организация.

В социалната си мисия сме заложили като определящи справедливото и равнопоставеното отношение към незрящите не само в града, но и на територията на общината. По повод 13 ноември - Световен ден на слепите, и 95 години от създаването на ССБ ръководството на териториалната организация във Велико Търново, съвместно с представители на партниращо сдружение от града, посети незрящите с ментални увреждания в дома в село Пчелище. С думи на благодарност към г-жа Ели Апостолова - управител на социалното заведение, и персонала председателят на ТСО Ненчо Обретенов изрази признателността на съюзната организация за обгрижването и човещината към хората в него. По установена традиция, както всяка година, и сега всеки един от незрящите обитатели на дома беше зарадван с чантичка с хранителни продукти. След поздравителното слово и с благопожеланията на г-н Илия Клиничев - президент на Лайънс клуб "Велико Търново - Арбанаси", индивидуални пакети с хранителни продукти бяха раздадени и от името на партниращата ни организация. Незрящите от дома в Пчелище се отблагодариха с подготвена и изпълнена от тях празнична поетично-танцова програма. Занимателните спортове и участията в състезания също имат своето място и роля в социализацията на незрящите от Велико Търново! На 16 ноември 2016 г. Ненчо Обретенов и Валери Михайлов от ТСО на ССБ в старопрестолния град взеха участие в регионален турнир по шахмат по случай 95 години от създаването на ССБ, проведен в спортната зала в Дряново. Състезанието беше отборно с контрола 30 мин., като само габровският тим за пореден път участва в непълен състав. При изключително оспорвана надпревара състезателите от габровския отбор успяха да завоюват първото място с 2 победи и равенство срещу дряновци. Болярите заеха почетното второ място. Крайното класиране се получи както следва:

1. Габрово
2. В. Търново
3. Дряново
4. Г. Оряховица.

Съдия на турнира беше Борислав Атанасов от Габрово.

От своя страна ТСО на ССБ - Велико Търново стана домакин на провения се на 19 ноември в града регионален турнир по табла по случай 95 години от създаването на ССБ. В него участваха отборите на ТСО Велико Търново, ТСО Горна Оряховица, ТСО Дряново и ТСО Габрово. На първо място се класира отборът на ТСО Габрово, на второ място - ТСО Велико Търново, на трето - ТСО Горна Оряховица, и на четвърто място - ТСО Дряново. След завършването на оспорваната игра съдията Ненчо Обретенов връчи купата и грамотите на победителите. Срещата приключи с приготвения от домакините обяд.

Важно значение за духовния живот на незрящите има и грижата ни за културните събития. По повод Деня на християнското семейство - 21 ноември, в театралния салон на читалище "Надежда" се проведе поздравителен концерт "Родна стряха" за хората от ТСО на ССБ - Велико Търново. Организатори бяха ТСО Велико Търново, "Лайънс клуб - Велико Търново" и читалище "Надежда". Събитието беше открито с приветствие към присъстващите, поднесено от арх. Донка Колева - председател на читалище "Надежда".

В програмата с водещ Магдалена Костадинова произведения от естрадната, фолклорната, старата градска и класическата музика изпълниха вокално-инструментални групи и солисти от старопрестолния град.

Празничната концертна програма завърши с благопожелания към присъстващите от Веселин Георгиев - представител на Лайънс клуб "Велико Търново - Арбанаси", съорганизатор и спонсор на събитието. След радващото душата музикално преживяване на хората от съюзната организация бяха раздадени пакети с хранителни продукти, осигурени от Лайънс клуб "Велико Търново - Арбанаси", за да могат в домашна обстановка и със семействата си да отпразнуват Деня на християнското семейство.

Благотворителната инициатива започва през ноември 2004 г. и този месец се осъществява за 12-и път, а концертната програма я допълва за втора поредна година.

Предстои ни една нова година, която всички заедно ще се постареем да изпълним със смисъл и съдържание! Животът продължава, а с него и борбата за достойно съществуване!

Пенчо ВАСИЛЕВ

Севлиево

Кампания "Подарете книга"

Ето как се роди идеята, която ми даде нашата доброволка Илияна Христова. Илияна предложи да назовем кампанията "Подарете книга", а събраните от инициативата книги втора ръка от хора, които нямат нужда от тях, да предложим на символична цена. Илияна счита, че мнозина унищожават или просто държат по тавани и мазета много ценни книги и затова решихме да ги спасим, да им дадем нов живот по пътя към нови читатели. Така и хората със зрителни затруднения ще се включат в националната кампания чрез актуална форма на приобщаване, а позитивите от интеграцията ще се върнат към тях.

В началото на годината чрез facebook дадохме старт на инициативата за събиране на книги. До края на месец март имахме над 250 броя книжни тела - художествена, учебна и историческа литература, речници, периодика. Щедрата отзивчивост на нашите съграждани много ни изненада, но и много ни притесни - какво ще правим, ако не успеем да реализираме начинанието си!? И така на Великден стартирахме не без колебание и страх - ще намери ли отзвук нашата идея, ще намери ли точните

адресати благотворителната ни кауза? На велик празник и Господ помага! На Възкресение Христово десетки наши спомоществатели закупиха книги на цена от 1 лев за бройка. Голяма част от тях оставиха и лични дарения според кесията си. Книгите намериха своите нови читатели, а събраните средства надминаха очакванията ни.

Международният ден на белия бастун - 15 октомври, в организацията на слепите в Севлиево беше отпразнуван по по-различен начин от обичайното. Вместо да направим тържество с почерпка и да похарчим парите на организацията, които и без това не достигат, ние постъпихме нестандартно. Управителният съвет на ТСО Севлиево реши да се направи акция за набиране на средства в полза на нашите хора. В изпълнението се включиха лидери, доброволци, съюзни членове, придружители. Успехът се повтори. Нараснаха събраните средства, а с тях се увеличи и увереността ни, че сме намерили верния път.

Заработените с общи усилия дарения ще бъдат използвани за издръжка на организацията, за културни и спортни изяви, за закупуване на технически помощни средства. С част от парите ще направим ремонт на поостарялата компютърна техника, ще осигурим консумативи. Ще имаме възможност да подкрепим с еднократни парични помощи нуждаещи се наши събратя.

В тези трудни за всички българи времена не всеки може да си позволи да отдели пари за дарителски средства за наши дружества. Често се чувствам като просяк, когато обикалям институциите и бизнеса. Сега, когато сами си заработихме даренията, се гордеем от направеното.

"Подарете книга" доказва няколко твърдения. Четящите хора са по-голямата, по-интелигентната и по-щедрата част от българите. Те са склонни да се разделят с любими книги, за да споделят естетическото удоволствие с други като тях. Набраните средства са нашето остойностено посредничество. Те ще дадат шанс на нашите незрящи читатели да получат mp3 плейъри, преносима и карта памет, с които да слушат говорещите книги от фонотеката на Съюза на слепите в България. Благодарим на Илияна Христова и на Николай Василев за креативните идеи и неocenимата помощ, за подкрепата на зрящите доброволци и придружители, за отзывчивостта на съгражданите ни от Севлиево.

Петя МАРКОВА

Добрич

Прегръщаме те с обич

*"Приятели, не забравяйте - животът е мираж
Повече веселие, вяра и кураж!"*

Калинка КОВАЧЕВА

Един поздрав за нашата приятелка за нейния 85-годишен юбилей, за Стоянка Иванова Миланова от ТО на сляпо-глухите в Добрич! Стройна мома, красива и обаятелна, намира своето щастие в нашия град при съпруга си Иван. Двамата са заедно вече 53 години. По-правилно е да се каже, че са неразделни и влюбени и до днес. Те са пример за здраво и уважавано семейство. Въпреки трудностите, които ги съпътстват.

Мамчето, както ние я наричаме, започва да работи твърде рано. Не е имала време да учи, но работата ѝ във фабрика "Добруджански текстил" ѝ създава име и авторитет. Тя е сред ония работнички, чийто труд се забелязва и оценява. И когато всичко върви от добре по-добре, идват трудностите за нея и семейството ѝ. През 1983 година се появяват първите увреждания – отлепване на ретината на двете очи. Влошава се и слухът. Стоянка получава първа група инвалидност и излиза в пенсия. Но животът не свършва за нея. Тя се устремява да върви по друга пътека. Пътеката на новото поприще! От 2000 година става член на ТО на сляпо-глухите в Добрич и е една от най-дейните в организацията. Избрана е в ръководството, основателка е на спортния клуб, носителка е на четири медала от националните състезания по физическите дисциплини клякане и коремни преси. Активен участник е в състава за автентичен фолклор. Да отбележа и нейната голяма обич към близките хора, на които винаги е в помощ.

Да поговори с някого, да го посрещне в дома си, да даде приятелски съвет - Стоянка прави с удоволствие тези неща. Чувства се щастлива, когато е сторила добро на някого. Тя не чака отплата. Стига ѝ една усмивка и едно благодаря. Такива са и отношенията в семейството ѝ. Съпругът Иван често споделя, че винаги е пръв помощник в домакинските работи, при отглеждането на сина им Мишо, на семейството му, на внучката. Сега вече Стоянка чака правнук или правнучка, за да бъдат старините им още по-щастливи. А какви кулинари са! Най-различни вкусоции, приготвени от тях, сме хапвали в клуба. По различни поводи е носила баници, баклава, локумки и какво ли още не. Танчето често отбелязва: "Това го направи моят Иван".

Семейството и приятелите ѝ отбелязваме рождения ѝ ден, чукнали чаши за здраве и дълъг живот на нашата Стоянка, както и на нейния Иван. Сладки да са винаги залците им и още по-големи обичта и уважението един към друг. За тях двамата с удоволствие бих изпяла песента "Красив роман е любовта, написан без начало и без край!". Кое е повече от здравето, любовта и уважението? Може би равнотетката, че си живял достойно, въпреки сполетялото те нещастие, за да бъдеш по-различен от другите, но и да ни покажеш, че в живота винаги има решения - стига да ги търсиш!

Обичаме те, Танче! Посрещай още повече рождени дни и все заедно с нас!

Мария ПАСКАЛЕВА

Кърджали

На екскурзия в Одрин

В навечерието на 3 декември - Международния ден на хората с увреждания, регионалната организация на хората със зрителни проблеми организира екскурзия до Одрин. Там разгледахме архитектурни паметници и духовни средища. Не подминахме и търговската част, където опитахме от местните специалитети – баклави, баници... Почерпиха ни с традиционен турски чай.

"Проявите за отбелязването на Международния ден на хората с увреждания продължават и в петте организации на слепите в Момчилград, Кирково, Крумовград, Ардино и Кърджали", сподели председателят на организацията.

Предстоят спортен турнир по шахмат, състезание по брайл и надпяване.

В Момчилград общината урежда безплатен празничен обяд.

Стайко КАФОВ

Незрящите от Момчилград отбелязаха Международния ден на хората с увреждания

Хората със зрителни увреждания благодариха на община Момчилград, на Общинския център за подкрепа и на децата от Обединен детски комплекс.

Шюкран Исмаил - председател на РСО Кърджали, награди с предметни награди Исмет Юсеин – председател на ТСО Момчилград, и Халил Садула за активна дейност в дружеството.

"Радваме се, че Община Момчилград ни подкрепя и още веднъж доказа, че наистина се грижи за нашите нужди" – това заяви Исмет Юсеин – председател на ТСО на слепите в Момчилград, който излезе от болницата, за да бъде сред своите братя по съдба.

40 души, хора със зрителни увреждания, бяха сред 150-те, на които общината пое тържествения обяд по случай Международния ден на хората с увреждания.

"Близките ни можеха да ни осигурят обяд – продължи 84 годишният Халил Садула – но нас ни стоплиха думите на внимание от Ерол Мехмед, поднесъл приветствие от името на кмета инж. Сунай Хасан и от свое име".

Децата от ОДК – Момчилград ни поздравиха с песни за настъпващите Коледни и Новогодишни празници, а други деца от Центъра за обществена подкрепа изработиха за всички нас новогодишни картички. От името на РСО Кърджали председателката Шюкран Исмаил благодари на общината и институциите и връчи благодарствени адреси.

В своето обръщение тя каза: "3 декември е повод не толкова за празник, а за фокусиране на обществото към нашите проблеми, към промяна на мисленето на зрящите към специфичните възможности на незрящите, които все още търсят своето място в общността".

За активната дейност на момчилградската организация бяха наградени с бели бастуни и говорещи часовници Исмет Юсеин и Хайрула Емин.

Стайко КАФОВ

МОЯТА ДУПЛИКА Относно Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928"

Ангел СОТИРОВ

Човек никога не знае със сигурност дали е прав, или е на грешна позиция. Защото е въпрос на гледна точка, зависи от отношението на дадения субект. А щом има субект - нещата, естествено, са си субективни отвсякъде. Зависят от ценностната йерархия на субекта, от неговите критерии. Или казано по-простичко - от мерките и теглилките на съчинителя на даден текст.

Впрочем изглежда, че човек наистина е сплав от добродетели и недостатъци. А на по-талантливите личности и недостатъците им са май винаги по-едрички!!! Само Бог единствен уж бил без недостатъци! И в определени ситуации, в зависимост от нашите емоции, пред нас блесват добродетелите на дадена персона. Друг път пък се открояват силно недостатъците на тази същата особа. И не знам защо, но се сещам за крилатата фраза на Франсоа дьо Ларошфуко, че "Нашите добродетели са най-често прикрити пороци".

Непосредствено след тазгодишното читалищно събрание, по седенкарския си характер далеч изпреварващо събранието отпреди три години, написах репортажния текст "Любимото читалище и неговите седенки". Текстът мълниеносно бе излъчен по радио "Braille FM". Той бе светкавично публикуван и на три сайта, а също намери много почетно място и в десетата книжка на сп. "Зари".

Неочаквано за мен самия този мой репортаж отприщи каскада от поздравления и възмущения. Телефоните ми загряха, лаптопите - запушиха!!! Обади ми се и председателят на ССБ г-н Васил Долапчиев, изразявайки своето неодобрение на журналистическия ми продукт. Посъветва ме дори да напиша непременно нещо извинително-обяснително. Ако не бил толкова зает, той бил готов да го съчини от мое име. Подказа ми твърде сугестивно най-важните опорни точки на евентуалното мое покаяние. Изказа даже и притеснението си, че заради седенкарската крамола читателският интерес към "Зари" ще се утрои. ССБ-председателят се закани, вероятно на шега, че в бъдеще мои текстове ще се печатат в съюзния орган само след негово одобрение. И колкото и да е странно, въпреки всеизвестната ми скромност, като че ли изпитах определено задоволство от отзвука на моето седенкарско писание. Защо реших пак да репортерствам, разбирайте - да менторствам? Сигурно никак не съм прав, но бях много гневен, че отново това читалищно събрание изобилстваше с елементарни пропуски и гафове при провеждането на избора на читалищните органи, което може силно да затрудни регистрацията им. Не се осъществи и отдавна чаканата подмяна на поколенията в ръководството му, въпреки че почти пет години неговият председател гръмогласно декларираше нашир и дълж, че е приключил със спасителската си мисия в Читалището на слепите. И че най-после той ще даде път и на по-младите от него, ще настъпи дълбоко жадуваната промяна, ще се сложи край на свирепата геронтокрация. С една дума, както се казва, бях му набрал много, на иначе дълбоко уважавания от мен Спас Карафезов. Той, изтъкнатият демократ, аристократът като излъчване не последва брилянтния пример на доста по-младите си приятели Владимир Желев, Данчо Данчев и Димитър Парапанов, оттеглили се съвсем доброволно от своите високопрестижни председателски позиции още преди две-три години, а неистово се вкопчи в председателското кресло, под претекст на различни, сякаш не особено състоятелни мотиви - че без читалищното председателство щял да загине, че имал нещо си да довършва, че искал да отпразнува и 90-годишнината на любимото читалище, че трябвало да се срещне и с новия президент. И в резултат на моето дълбоко възмущение от това негово двойствено поведение аз излях спонтанно гнева си в споменатия вече текст, акцентирайки върху някои негови не съвсем позитивни качества.

Без никакво съмнение събранията на любимото читалище могат да си протичат и занапред като седенки - от весели по-весели! Но при избора на неговите органи трябва да участват само редовно отчетени членове. При мое експресно журналистическо разследване установих, че не са си плащали членския внос години наред Снежка Кирчева и Цветанка Попова (2014, 2015) или пък че въобще не са членове на читалището – Димитър Димитров - Багера, когото дори избираме и в Настоятелството. Този фрапантен факт компрометира веднага легитимността на въпросното отчетно-изборно събрание. Аз от раз се натъкнах на три случая, а възможно е те да са 13, няма да се изненадам да са даже 33. Не бива да се допускат да гласуват също и придружители и гости. Огромният екип (16 души) на г-н Карафезов има сили, ако му се възложи, да организира честни избори. Какво пречи на редовно отчетените членове, както се практикува в някои териториални организации на ССБ, да се предоставя картонче с печат на читалището, с което те да изразяват своя вот? И след като на читалищния председател много му се работи (човешко, съвсем човешко) и се нуждае от добро възнаграждение (още по-човешко), нека в това отношение да покаже някакъв управленски капацитет и известна почтеност, а не манифестация на артистична хаотичност и безогледен клиентелизъм. Най-вече заради медиите, гостите, придружителите. И преди всичко - заради безпроблемната регистрация на новоизбраните читалищни органи. Иначе, един Божи ден, и на читалищните служители може да им хрумне да последват пресветлия пример на работещите в сп. "Зари", гласували вкупом на Спас Карафезов два пъти вот на недоверие.

ПРЕМИЕРА След 30 години - среща с читателите

На 13 август 2014 г. в 10 часа вечерта, девет дни преди да навърши 68 години, най-неочаквано напусна нашия свят талантливият поет и новелист от Пловдив Здравко Лекишев. Раздели се с нас като стопроцентов праведник, без никакви мъки и болки, само след едно кратко изкашляне. "Прекрасна смърт", ми каза развълнувано мой достолепен колега и се зарече най-сериозно, че и той "като Здравко и своя племенник" щял непременно да се пресели в отвъдното по-същия елегантен начин. Дааа, прекрасна смърт, ако смъртта въобще може да бъде прекрасна... За съжаление петте новели на Здравко, подготвени вече за печат, не успяха, докато той беше жив, да тръгнат към своите нетърпеливи читатели.

Най-после, почти 30 години след написването им, през лятото на бавно оттеглящата се година новелите на Здравко Лекишев излязоха в едно книжно тяло със заглавие "Сърцето не е самотен бог". Щедър спомоществовател на изданието е ССБ. В по-голямата зала на Националния център за рехабилитация на слепи се състоя неговата презентация. Стефка Стойчева, съпругата на Здравко, откри събитието. Доктор Петър Стайков, написал предговора, брилянтно представи автора и неговата книга. Той подчерта, "че един автор, преди да се научи да пише за публиката, трябва да се научи да пише за себе си", че Здравко "беше един от нас, но си остана и един от тях, писателите". Георги Чернев с много академизъм и артистизъм говори за своя добър приятел и неговата книга. Позволи си и критичната забележка, че в новелите липсва семейството като ценност. Според него възниквал и въпросът какво е литература. Той припомни, че според д-р Стайков литературата е човекознание, за граф дьо Гру (Димитър Грудев) литературата е кеф, според барон фон Сотиров литературата - това съм аз, а за Здравко Лекишев тя е пълна чаша мавруд.

Освен със свое стихотворение, посветено на Здравко, Стефка също ни почерпи с различни вкусни хапки, чаша безалкохолно и по чаша "Мавруд" от личната винотека на нейния любим. Участниците в събитието можеха да получат книгата на хартиен носител и в mp3 формат. Обяви се, че книгата я има и на брайлов шрифт в седем тома, издание на Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928". Записана е и на диск от съюзното студио за говорещи книги и е качена и в електронната библиотека на Читалището на слепите.

Присъствал съм досега на повече от двайсетина презентации на книги, но тази ме впечатли не само с напитките и останалите вкусотиини, но и с предрождественската щедрост на организаторите. Всеки един от нас си тръгна с книга на Здравко Лекишев, а някои дори и с две.

Сърцето не е самотен бог

ЗДРАВКО ЛЕКИШЕВ

ПРЕДГОВОР

Уважаеми читателю,

Обръщам се към теб, за да ти представя книгата на Здравко Лекишев "Сърцето не е самотен бог".

Включените в сборника пет новели са четиво, което не се появява всеки ден.

Техният автор не придоби статута на утвърден писател, не защото не го искаше, а защото не се натискаше за него. За Здравко творенето беше по-стойностно от признанието. Прави са тези, които

казват, че всеки пише за своята публика, но още по-прави са онези, които твърдят, че преди да пише за нея, всеки автор трябва вече да се е научил да пише за себе си.

Включените в сборника новели са създадени през 80-те години на миналия век, така че във времето на тяхното появяване на бял свят авторът им вече не би могъл да попадне в графата на младите писатели. Роден през 1946 г., днес, при тяхното публикуване, той щеше да е навършил 70 години.

До самия край Здравко живееше своя обикновен и необикновен живот. Учи, работи, чете, рисува, обича, забавлява се по всички достъпни начини и през цялото време ПИШЕШЕ! Защото отдавна бе открил, че творчеството е онази единствена реалност, която ти създаваш за себе си и чрез която по най-завладяващ начин можеш да общуваш с другите.

Сред хората, които го познаваха и общуваха с него, беше известен като човек с оригинално мислене, с причудливи хрумвания и поетична душа. Ярко изразена индивидуалност със свое собствено присъствие във всичко, с неординарно, често граничещо с неприемливост поведение, но надарен с това, което понякога наричаме "Божията искрица".

Автор на различни поетични и белетристични произведения, издал две самостоятелни стихосбирки, участвал със свои творби в различни литературни сборници.

През 1989 г. пловдивското издателство "Христо Г. Данов" включва този сборник, съдържащ пет новели на Здравко Лекишев, в плана си за 1991 година.

Професионалната оценка на бъдещата книга е възложена на проф. Огнян Сапарев, който се отзовава много ласкаво за качествата на новелите и препоръчва включването им в планове на издателството. Но настъпилият след 10 ноември 1989 г. хаос в ценностната система на четящата публика, както и влошаващото се финансово състояние на издателството, осуетяват появата на сборника на книжния пазар.

Петте новели в книгата по същество са самостоятелни произведения, които обаче се обединяват от своята жанрова обособеност и от това, че и в петте главният герой е един и същ персонаж.

Първата новела е със заглавие "Сърцето не е самотен бог".

Тя е първа и по същество, защото с нея героят влиза в битността на "космически разузнавач" и остава такъв и в останалите четири произведения.

Следват: "Петото негърче", "Иди не знам къде", "Доведи не знам кого" и „Най-прекрасните цветя”.

Няма да се опитвам да преразказвам и съответно да поставям желаните от самия мен акценти в новелите, а ще се огранича със съвсем кратки бележки по качествата на предлаганите произведения.

Първото, с което впечатлява сборникът, е чудесният, при това истински хубав, чист, цветист, сочен и много изразителен, емоционално въздействащ български език. Както и тънкото, хапливо, често граничещо с циничност, но все пак много изискано и премерено чувство за хумор, което с лекота си играе между безобидната насмешка и заядливата самоирония на героя.

За разлика от много други произведения от сферата на фантастиката тук технологичният елемент в повествованието не дотяга, не е самоцелен, няма стряскаща и досадна терминологичност.

Казаното за езика в пълна степен може да бъде отнесено и към характеристиките на героите в повествованието. Всички те, особено положителните, са много живи, много истински, нерядко смешни, от време на време добре подпийнали, винаги мъжкар, понякога до грубост привързани и до глупост самоотвержени. В тяхното изграждане и придвижване през повествованието си съперничат и взаимно се допълват полудетското, полукръчмарското и полуаристократичното начало в междуличовските отношения.

Авторът е оставил далеч зад себе си дребнавостта и блудкавите норми на бъдещото уважение с ограничеността и сериозността си приличие и се забавлява така, както само "СВОБОДНИТЕ" могат да го правят. Не мога да се удържа да не изразя възхищението си от начина, по който героят на първата новела доказва правотата на своето решение пред чуждите колебания:

"- Но, любезни графе – колебливо започва Войводата, - как така точно...

- Виж какво, Войводо – прекъсвам го аз, - можеш ли да пишеш повече от мен?

- Не! – със съжаление се съгласява той.

- Да въртиш меч по-добре?

- Не!

- Знаеш ли повече?

- Не!

- Колко си килограма? – и понеже той унило мълчи, го довършвам безжалостно с последния въпрос:

- Колко си висок?

Сразен от превъзходството ми по всички пунктове, особено по двата последни, Войводата покорно прибира парите".

Тук аргументите нямат логическа сила, не притежават дори и само подобие на научност. Това е нагледен пример за доказателство "Argumentum at hominen", но точно такива са и аргументите на порасналите деца, за които смешните са тези от нас, които не разбират необоримостта на току-що демонстрирания начин на доказване на собствената правота. Сериозното, страшното, смешното, грубото и нежното вървят ръка за ръка. В бъчвоподобното тяло на сър Тоби се е разположила душа, много по-голяма от самото тяло - широка и човеколюбива, предана и самопожертвователна, по човешки суетна и искаща, радваща се на дреболиите и готова да жертва и самата себе си за тези, които обича.

В новелите естествено има и женски образи. Авторът без стеснение показва пристрастността си към по-класическите, по-традиционните разбирания за същността и спецификите на мъжкото и женското начало. Спецификите тук се представят като средоточие на различия и подобия и служат единствено за уплътняване и индивидуализиране на образите, а не за подреждането им в някаква йерархична структура. И не за да принизява или възвеличава което и да е от тях, Здравко Лекишев ги рисува не само такива каквито те са, а и такива каквито ни се иска да бъдат. Очевидно той все пак държи неговите жени да бъдат женствени, а мъжете – мъжествени. И логично жените в новелите са повече или по-малко нежни и посвоему очарователни. Те не се отличават с признаци на станалата напоследък доста модерна дамска мъжественост и може би точно поради това и мъжкият контрапункт е по-изразително подчертан.

И все в тая посока, след като жените не се отличават с мъжественост, то, естествено, и мъжете не се разкрояват с неща, по които жените си падат.

(Не знам защо, но докато четях новелите си помислих, че на героите на Здравко Лекишев и през ум не би им минало да си бръснат краката...)

В петте новели има материал за много повече, бих казал дори, че има материал за пет отделни книги! В сборника авторът ни предлага плодовете на едно много "развинтено" въображение, пораждащо интересни и неочаквани обрати. Понякога у читателя възниква усещане за някаква самоцелност на следващите едно след друго увлекателни приключения, но в крайна сметка те се оправдават с финалните развързки.

Главният герой е един твърде ексцентричен тип, но той и не би могъл да бъде друг, защото професията, която упражнява, изисква неординарност във всичките ѝ измерения.

Ексцентричен и неординарен, но все пак с ясно определена нравствена координатна система, с ясно изразени разбирания за добро и зло.

Във всичките си помисли и действия героят се стреми да прави добро, но, както се оказва, правенето на добро не е проста работа и много често дори и съвършено добронамерените деяния на човека пораждат съвършено непредвидени и още повече неприемливи следствия. Появяват се едни или други еманации на злото.

Нашият космически разузнавач е възпитан в най-добрите традиции на научната фантастика и следователно той всячески се стреми да се придържа към принципа за ненамеса в живота на другите цивилизации. Той е възпитан да не убива и да не се опитва да господства над по-слабите.

И пак, също в най-добрите традиции на фантастиката, нашият герой бива въввлечен в ситуации, в които не може да не вземе страна, т.е. не може да не се намеси. На практика, без да се замисли, той връща към живот едно полуубито човешко същество. Впоследствие се оказва, че с този си хуманен акт е върнал към живот създание, което с цялата си същност се стреми към превръщането си в универсално възплъщение на злото. Тогава как трябва да постъпи този, който макар и съвсем неволно е станал причина за неговата поява сред нищо неподозиращите други същества?

Авторът не се впуска в разсъждения и тежки размисли по тези така наречени вечни проблеми. Той се задоволява с това да ни ги покаже - да спре нашето внимание върху тях, да ни накара самите ние да се замислим и накрая, когато ни предложи и своето реалистично, житейско решение, мъничко да се подвоумим дали пък наистина това е най-правилното, дали не можеше да се постъпи и по друг начин? На много и различни мисли навеждат думите на космическия разузнавач: "Не съм бог, та да

прощавам". Правя алюзия с една от книгите на братя Стругацки - "Трудно е да бъдеш бог". И през мъглявините на фантастичното ни спохождат мислите - кога и докога по-силният може да си позволи да бъде безучастен наблюдател? Може ли той да се намесва в работите на другите, след като добре осъзнава собствената си ограниченост, след като разбира, че неговата намеса може да доведе след време до нежелани последствия? И накрая - все пак може ли страхът от непредвидимостта на бъдещето да бъде за човека удобно оправдание на нежеланието му да противодейства на обикновеното, всекидневното зло. Да продължава да се прави на стоящ над нещата тогава, когато пред очите му се извършват зверства, и трябва ли, и допустимо ли е той да продължава да мисли за тежестта на евентуалните последствия, за да мотивира, да обясни и оправдае собствената си безучастност? В сборника присъстват познати и масово използвани сюжетни модификации като например разновидности на машината на времето, взаимоотношенията между човека и роботите и в частност разбунтувалият се срещу своите създатели робот. На тази основа обаче авторът ни поднася много своеобразни, много необикновени, много неочаквани истории. Мисля, че Хорхе Луис Борхес беше писал някъде, че истинският писател е всъщност "разказвач на истории". Към това бих добавил, че Здравко Лекишев е разказвач на "истории, които се запомнят".

Петте негови новели могат да се наредят сред добрите образци от нашата и чуждестранната художествена литература. Авторите хрумвания са оригинални, събитията са разказани по един много ангажиращ начин, езикът е богат, гъвкав, интензивен, цветист и много приятен. Героите са истински и като че ли съвсем естествено и съвсем ненаатрапливо стават част от кръга на нашите добри познати.

На фона на многото мрачни и тежки за четене съвременни български произведения те радват душата със своята човеколюбивост, веселие, доброта и жизнерадост.

Ако този предговор се пишеше през 1989 г., логично идваше редът на отправянето на някои ценни или не чак дотам ценни, дружески и не чак дотам дружески препоръки и забележки към младия автор.

Съдбата спести на Здравко Лекишев това съмнително удоволствие, защото, уважаеми читателю, книгата, която ти представям, е първата фантастична, но за съжаление и последната книга на писателя. Здравко не дочака публикуването на своите новели и ще пропусне нашите оценки. Щом е така, нека и ние да спрем дотук и без излишни условности да се впуснем в стихията на неговото слово.

И съвсем накрая все пак ще си позволя в заключение да цитирам един пасаж от "Сърцето не е самотен бог", в който с няколко само изречения е посочено всичко онова, от което най-много се нуждаем: "За момент ми се иска да го попитам как е там на кораба или нещо подобно – както е прието между стари познати, които не са се виждали дълго време. Въздъхвам и изключвам линията. Задушевен разговор няма да се получи. Роботът приема всичко в точния, буквален смисъл. На въпроса "Как е там?" би последвал дълъг ред от цифри, точно отговарящи на параметрите на заобикалящата среда – температура, влажност, химичен състав... Все пак, струва ми се, че натрупаната в мен необходимост от човешка близост си има свой отдушник. Всички ние имаме нужда да сме необходими на някого, да знаем, че сме близки и полезни, с една дума да СЪЩЕСТВУВАМЕ".

д-р Петър СТАЙКОВ

Откъс от "Сърцето не е самотен бог" на Здравко Лекишев

- Ще разреши ли благородният сър?

Вдигам глава и известно време гледам безсмислено човека, спрял се пред масата. Бие на очи огромният меч, натикан в пояса му, странно дисхармонизиращ с ниската, почти квадратна фигура на собственика си. Не можеше да се разбере дали тя е затыкнала меча на себе си, или обратното. Кимвам и правя знак на кръчмаря:

- Още една кана, чаша и нещо за мезе.

- По-евтино – скромно допълва новодошлият и като ме поглежда извиняващо, обяснява, – мезето трябва да е по-евтино от пиенето, защото е МЕЗЕ – то не е за наяждане, а само променя вкуса, за да се получи по-пълна изява на виното.

- Така е – казвам миролюбиво, разбрал, че имам работа с познавач, – хубавото вино гали небцето, нагарча на малкото езиче и претопля на челото.

- Светата истина – с любопитство ме поглежда събеседникът ми.

Войводата махва с ръка, сякаш иска да каже "Няма значение", но се опомня и като потупва ласкаво пълната кана, казва поверително:

- Те това помага най-добре за натъртено. Ако щеш вътрешно... – той вдига каната и пие на едри глътки, после пуска две струйки вино да се плъзнат от ъгълчетата на устата му, – ... ако щеш външно.

Виното капе по избелелия му нагръдник, но той е явно доволен от илюстрирането на думите си.

Той стреснато се навдига, вперва в мен почти трезвен поглед и умоляващо казва:

- Имам тук един приятел... Той не пие много – и понеже последните му думи звучат не съвсем уверено, допълва бързо – и прекрасно разбира медицината, особено за натъртеното...

"Изглежда, че освен натъртено не познава други заболявания, при това диагнозата май е хроническа."

С усмивка кимам.

Окуражен от съгласието ми, Войводата изпъчва така юнашки гръд, че заприличва на кубче и като изпъва жилеста шия, сякаш се готви да кукурига, изпищява с неистов фалцет:

- Сър Тоби-и-и!

Нещо в ъгъла, където са наредени бъчвите с вино, се размърдва и за мое най-голямо учудване една от тях тръгва към нас. Най-малко две ведра по десет литра – преценявам вместимостта на търбуха, пристегнат като чумбер от широк мръсен колан. Човекът-бъчва се приближава, клатейки се на късите си крака, и като свежда малката си червенобуза глава в бледо подобие на поклон, избоботва:

- На вашите услуги... е-е... имам честта... – по лицето му се вижда, че е напрегнал целия си ум и използва онази част от речника си, която е най-рядко населена.

- Ведро вино – правя поръчка на едро и с това покорявам веднъж завинаги сърцето на човека-бъчва.

- Графът се интересува от някои рецепти за... – Войводата спира, макар че думата "натъртено" е на върха на езика му – ...медицинската област.

Грамадата въздъхва дълбокомислено, после навдига каната, сякаш търсеният отговор се намира на дъното ѝ и когато го намира, въздъхва отново.

- Пий червено вино! – тържествено провъзгласява той и явно доволен от себе си пресушава каната.

- А защо? – любопитствам аз.

- Червено пиеш, жълто пикаеш! – дълбокомислено произнася сър Тоби и като удря с огромния си юмрук в гърдите, така че те прокълтват, пояснява. – Червеното остава вътре и дава на човека сила.

- Прав сте – миролюбиво се съгласявам, победен от логиката на "сър", – но мен ме интересува техническата страна на въпроса, така да се каже не материята, а човекът.

Оглеждам ококорените им, нищо неразбиращи лица. Парите приятно удрят в главата. И двамата ме поглеждат с разбиране.

- Та, ако знаете някой, който се занимава с лечение посредством сиропи и мехлеми?

- Мошеничество и измама! – запалва се Войводата.

- И измама! – като ехо се обажда сър Тоби.

- Магьосничество и мръсна лъжа! – въодушевява се от тази подкрепа Войводата.

- Лъжа! – боботи ехото.

- Не ме разбрахте – търпеливо продължавам мисълта си и за да ги поохладя, поръчвам още вино, – искам да отделя есенцията, съдържаща се във виното.

И двамата ме гледат смаяни.

- Когато се пие подгрято вино, парата, която се отделя от него, приятно замотава главата. – Те кимат с разбиране. – Така че, ако тези пари в такова малко количество са толкова силни, какво би станало, ако се отделят и втечнат – ето това ми е необходимо. Та затова търся човек, който притежава подходяща апаратура и опит...

- Това е славно! – удря с юмрук сър Тоби по масата. – Да отделиш парите, които замайват главата, от водата, която иначе изхвърляме по естествен път! Представете ли си колко сила ще остане вътре... –

Той замижава от възторг пред перспективата всичко да остане вътре.

Войводата е вече на крака:

"Ний пеем за туй, което
прекрасно пасва с мезето,"

Гласът му със залитане се катери по нотната стълбица.

"Червено, гъсто, ароматно,

направено от грозде златно!"

- О, да! Ний пеем за винцето, що радва на мъжа сърцето! – рева сър Тоби и също става на крака...

"Ний пеем за туй, което
на топло долу във мазето
е скрито зиме дълго време
и в бурета дебели дреме!"

Сега и аз съм на крак и двамата със сър Тоби пеем като луди от щастие славеи:

"О, да, ний пеем за винцето,
Що радва на мъжа сърцето!"

Цялото заведение е на крак. Войводата сякаш го колят, а ние със съра поемаме дълбоко въздух, за да ревнем отново припева. Навсякъде наоколо лъщят пламнали от възторг лица, преливащи във всички нюанси и оттенъци на червеното.

На масата цари всеобщо благоденствие. Приятелите ми са в състояние, при което "морето е до колене". Гледам лъсналите им позачервени лица. Тази вечер ми е последна. Последен нощен поход по покривите и утре към обед ще се слоят в едно две далечни гръмотевици. Тази, оповестяваща появата на връзката между двата материка, и другата, предизвикана от заминаването ми от този груб и първобитен, но посвоему наивно привлекателен свят. Моите приятели витаят на ръба на двата свята. Този – реалния, и онзи – на мечтите. Гледам отпуснатите им усмихнати лица и вълна от нежност се надига в гърдите ми. В сравнение с мен те са все още в детския стадий, рожби на един току проходящ свят.

- Какво бихте искали лично за себе си? – неочаквано и за самия мен казвам аз.

- Да си купя имение! – мечтателно казва Войводата. – Немного голямо... С немного голямо замъче, но с лозе... С ГОЛЯМО лозе...

Лицето му придобива онзи сомнамбуличен вид, така присъщ на поетите и на лудите. С една дума – той вече мислено е между редовете на "голямото лозе".

- А ти?

Месестото лице на сър Тоби пламва внезапно, той свежда срамежливо очи. Огромните му ръце неловко се свиват и разпускат.

- Аз... такова... – мънка той и ме поглежда като дете, направило нещо нередно. – Аз... ако може... такова – да имам хубави дрехи... Нови...

- А защо не имение? – внимателно го поглеждам и едва сега откривам колко невинни са очите му. Сякаш пред мен стои затворено в грамадата на чуждото тяло малко дете и от време на време плахо надзърта навън.

- Защо ми е? – усмихва се сър Тоби. – Нали той ще има?

- Така е – кимва посъвзелият се Войвода, – все едно че е твое...

- Скъпи приятели – тържествено казвам аз, – обществото на кръчмарите на тайно заседание реши да върне една милионна от парите, събрани досега, на онзи, който изпил десетхилядната кана през този сезон. Каната, от която пиете в момента, е печелившата, а ето и наградата.

Двамата гледат стреснати купчината монети, които изсипвам пред тях.

- Но, любезни графе – колебливо започва Войводата, – как така точно...

- Виж какво, Войводо – прекъсвам го аз, – можеш ли да пиеш повече от мен?

- Не! – със съжаление се съгласява той.

- Да въртиш меч по-добре?

- Не!

- Знаеш ли повече?

- Не!

- Колко си килограма? – и понеже той унило мълчи, го довършвам безжалостно с последния въпрос:

- Колко си висок?

Сразен от превъзходството ми по всички пунктове, особено по двата последни, Войводата покорно прибира парите.

- А сега, приятели мои, ми се налага да свърша още някоя и друга работа, така че довиждане.

Използвайте парите тъй, както ви повелява разумът, а аз сигурно ще намина да проверя дали сте ги употребили добре.

- Всеки ден можеш да ни намериш в "Червения петел" – вика подире ми нисичкият набит мъж.
- "... петел" – боботи като ехо бъчвоподобният ми приятел.

- Чакайте тук – тихо нареждам аз, – не се учудвайте на нищо. От вас се иска да издържите само докато се върна.

Войводата ми подава меч.

- Не – отблъсквам ръката му, – само ще ми пречи. – Той ме поглежда недоумяващо, но спомняйки си нареждането ми "на нищо да не се учудват", свежда очи. Промъквам се до зида. Притискам буза о зърнестата каменна плоча. Както и очаквах, зад нея се раздават ритмични стъпки. Пъхам ръка удобно в гнездата на командното устройство. Въжето оживява. Като дълга, неестествено тънка змия то разгъва мускули и пълзи по стената, увива завършващия с ноктеста лапа край около един от зъберите и извивайки се, ме изнася нагоре. На четири метра под мен различавам фигурата на патрулиращия войник. Свирвам леко. Той вдига глава и въжето-змия се обвива около опънатата му шия. Две стисвания и човекът се отпуска безмълвно. "Не съм бог и не мога да прощавам" – опитвам се да заглуша пробудилата се съвест. Покорно на командите ми, въжето се извива на дъга и ноктестата лапа захваща решетестия прозорец на върха на кулата. Още няколко секунди и ръката ми обхваща ръждивото желязо.

- Бъки – повиквам тихо в тъмнината, – жив ли си, Бъки?

Стоя с изстинало сърце и едва не извиквам от радост, когато от мрака на килията изплува познатото бяло лице. Устните му са разбити, под едното му око тъмнее огромна синина. Той ме гледа с широко отворени, невярващи очи.

- Аз съм – мъча се да се усмихна, защото някаква буца се е спряла на гърлото ми и ме души.

"Ще се разплача! Ей, Богу, ще се разплача!" – с отчаяние си мисля и като преглъщам, казвам бодро:

- Сега ще те освободя!

Той се олюлява и започва да се свлича по стената.

- Бъки – мъча се да сподавя гласа си, но чувствам, че крещя, – какво ти е, Бъки?

- Позна ли ме? – той отново се е изправил и се мъчи да прикрие голото си рамо със скъсаната дреха. – Позна ли ме най-последно?

- Разбира се – успокоявам тази странна нервност, всъщност тя сега е без особено значение, – изпий това!

- Също като Ромео и Жулиета! – прошепва той и вдига банката с тонизиращ сироп.

- Глупости – машинално отвърщам, тъй като цялото ми внимание е насочено към решетката, на която прикрепям термичните лепенки, – това не е отрова, а тонизиращ сироп. А сега си затвори прекрасните очи...

Млъквам внезапно. Бъки не знае нищо за Ромео и Жулиета. Термичните лепенки светват, сякаш малко слънце изгрява на прозорчето, и при тяхната светлина малка тънка фигура, прикрила с ръка очи.

Голото рамо... В падината между начеващите да се наливат гърди и върху нея на тънка връв моето копче. Онова същото, с ръка достигнало звездите. Решетката издрънчава някъде далече долу под мен и като ехо от края на уличката се донася друго дрънчене – Войводата и сър Тоби са препречили пътя на притичалата стража.

- Хайде, момичето ми – протягам ръка, – нямаме много време.

Тя увисва почти безтегловна и аз я изтеглям при себе си.

- Няма нищо, всичко ще се нареди – ласкаво казвам, защото едва сега ми става ясно в какво нелепо неведение съм пребивавал. Тя се притиска до гърдите ми и тихо плаче. "Горкото дете, поднасящо разцъфналото си под лъчите на първата любов сърце, мечтаещо да видят в него девойката и жената, дало всичките си пари, за да си купи рокля, мислейки, че така ще стане по-женствена и красива...". Какъв глупак съм бил! Притискам я още по-нежно до себе си. Серпантината на въжето внимателно се размотава. Тя потъва в тази прегръдка, сякаш влага в нея цялото себепожертване на отдаването. В края на уличката хрипят хора и стомана се удря о стомана. "Не съм бог, та да прощавам!" – със зловещо задоволство си повтарям, когато краката ми опират до земята.

РЕКЛАМИРАЙТЕ ПРИ НАС Рекламна тарифа на списание "Зари"

Корици:

Втора корица (1 цвят) – 150 лева.
Втора корица (4 цвята) – 230 лева.
Трета корица (1 цвят) – 150 лева.
Трета корица (4 цвята) – 230 лева.
Четвърта корица (4 цвята) – 300 лева.

Вътрешни страници:

Цяла страница (1 цвят) – 100 лева.
Цяла страница (4 цвята) – 170 лева.
Половин страница (1 цвят) – 70 лева.
Половин страница (4 цвята) – 100 лева.
Четвърт страница (1 цвят) – 40 лева.
Четвърт страница (4 цвята) – 70 лева.
1/8 страница (1 цвят) – 25 лева.
1/8 страница (4 цвята) – 30 лева.
1/16 страница (1 цвят) – 15 лева.
1/16 страница (4 цвята) – 20 лева.

За фиксирано място – плюс 10%.

Цените са без ДДС.

Отстъпки:

10% за 3 поредни реклами.
15% за 6 поредни реклами.
25% за 12 поредни реклами.

* Цените са при предоставен готов файл от страна на рекламодателя. За изработване на файл от предпечатна на списание "Зари" цената е по допълнително договаряне.

ЮБИЛЕЙ 120 години от рождението на Петко Стайнов

Петко Стайнов е роден на 1 декември 1896 г. в Казанлък в семейството на индустриалеца Грую Петков

Стайнов и Анка Стайнова. Там изживява ранните си детски години заедно с двамата си по-малки братя Захари и Стоян и най-малката сестра Пенка. Летата прекарва в чифлика на дядо си в село Овошник. На 11-годишна възраст загубва напълно зрението си вследствие на нараняване на едното око, довело до влошение и на другото. Постъпва в новооткрития през 1905 г. Институт за слепи в София. Учи флейта в Института при Димитър Хаджигеоргиев и Никола Стефанов, цигулка при Швертнер и хармония при Краус, започва да учи пиано при Мила Бъчварова. Учи пиано и при Андрей Стоянов и участва дейно в хора и оркестъра на Института под ръководството на Михаил Шекерджиев и Никола Стефанов.

Завършва Института за слепи в София (1915), където музикалната му дарба се проявява за първи път. Тогава прави първите си композиционни опити.

През 1920 г. заминава за Германия и в продължение на една година посещава частен музикален лицей в Брауншвайг. През 1923 г. завършва Дрезденската консерватория с две специалности: композиция и пиано. Завръща се в Казанлък през 1924 г. и създава първата си значителна творба – симфоничната сюита "Тракийски танци" в три части (1925), впоследствие допълнена с още една част – "Мечкарско" (1926). От следващата година се мести да живее в София и започва да преподава пиано в Института за слепи.

Петко Стайнов води широка музикално-обществената дейност като председател на Съюза на народните хорове в България (Български певчески съюз) и на Дружеството на българските композитори "Съвременна музика" (1933–1944). В периода 1941–1944 е директор на Народната опера. Избран е за редовен член (академик) на БАН през 1941 г., а от 1948 г. ръководи новосъздадения Институт за музика с музей при БАН (по-късно Институт за музикознание). Тази длъжност той заема до смъртта си. През 1969 година е удостоен със званието "Почетен гражданин на Стара Загора" по повод 20 години от създаването на Детския представителен хор. Умира на 25 юни 1977 г. в София.

Хоров фестивал

По повод 120 години от рождението на именития български композитор академик Петко Стайнов на 26 и 27 ноември в аулата на Софийския университет "Свети Климент Охридски" се проведе международен хоров фестивал. Основен организатор на това значимо събитие на представянето на хоровото изкуство е фондация "Петко Груев Стайнов" в партньорство с Българския хоров съюз и съдействието на Софийския университет и студентския съвет при Националната музикална академия "Професор Панчо Владигеров".

През последните години много чуждестранни хорове проявяват подчертан интерес към творчеството на този колос в българската хорова музика. Свидетелство за това е изпълнението на негови произведения на престижни музикални форуми в страни като Белгия, Холандия, Франция, Япония, Тайван и други.

Участници във фестивала бяха елитни български и чуждестранни хорови състави. По регламент всеки от тях трябваше да представи поне една авторска творба на композитора. Диригентите на чуждестранните състави проведоха творчески ателиета по предпочитани от тях теми и програми.

Целите, които са си поставили организаторите са напълно разбираеми - популяризиране на творчеството на акад. Петко Стайнов и други български композитори.

Участието на съставите, представили се на изключително високо професионално ниво достави невероятно усещане на широк кръг от любителите на хоровото изкуство, свидетелство за това беше

пълната зала - най-добрата оценка за интереса към дадено събитие.

В концертната програма на фестивала се представиха хоровите състави:

- Хор на софийските момчета при читалище "Цар Борис Трети 1928" с диригент проф. д-р Адриана Благоева, хор-майстор и клавирен съпровод - Зорница Гетова. Това е първият български момчешки хор, създаден през 1968 година. От създаването му до 1989 негов диригент е Лиляна Тодорова, а оттогава и до днес е проф. д-р Адриана Благоева. Под нейно ръководство съставът развива активна записна и концертна дейност в чужбина и у нас. С богатия си репертоар той е гост на престижни форуми на хоровото изкуство. Традиционни за него са коледните концерти, в които участва ежегодно. Голям брой от творбите, които съставът изпълнява, са написани специално за него.

- Камерен хор "Проарс", Македония е създаден през 2011 г. от своя диригент и артистичен директор маестро Сашо Татарчевски. Още със своя първи концерт съставът показва ново артистично ниво на хоровата сцена и висок професионализъм. Всеки техен концерт представя различна програма в различни стилове. Младите и образовани вокалисти са подготвени да отговорят на всички предизвикателства в хоровото изкуство. Съставът получава много покани за участие на различни музикални форуми и е високоценен от всички музикални среди.

- Академичен хор при Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив е основан през 1972 г. и е единственият у нас студентски народен хор. Неговият репертоар е с твърде широк диапазон - от изворната народна песен до многогласни обработки, авторски композиции и изградени с авангардни изразни средства ортодоксални песнопения. По притежаваните технически и художествени възможности съставът се конкурира с всички професионални формации.

- Смесен хор "Академик Петко Стайнов" - София. В този уникален творчески колектив работят таланти хора с нарушено зрение. Репертоарът на състава обхваща произведения от всички жанрове и стилове - предкласика, класика, романтизъм, съвременна музика, църковнославянски песнопения, авторски обработки на български народни песни и вокално-симфонични творби. Има записи в БНР и е издал грамофонни плочи, аудио касети и два компактдиска. Концертирал е в страната и чужбина - Германия, Чехия, Литва, Армения, Беларус, Унгария, Турция, Гърция и други. Носител е на ордените "Червено знаме на труда", "Свети Свети Кирил и Методий" - първа степен, "Златна лира" и "Златен плакет" на Българския хоров съюз. Негов диригент от 1997 г. до днес е Петър Матев. На фестивала хор "Академик Петко Стайнов" поднесе 4 от най-известните произведения на своя патрон.

- Камерният хор на Московската консерватория е създаден през декември 1994 г. по инициатива на ректора на консерваторията - доктора на изкуствата проф. Александър Соколов. Основател и дългогодишен диригент е проф. Борис Телвин, починал през 2012 година. Той е един от най-видните диригенти на съвременното ни, народен артист на Русия. Под негово диригентство хорът става лауреат на Гран При и носител на два златни медала от международния хоров конкурс "Рива дел гарда" в Италия през 1998 година. Съставът е победител на първата хорова олимпиада през 2000 г., номиниран е за изпълнение на църковнославянска и оперна музика. За удоволствие на българската публика съставът представи богата програма от църковнославянска музика и особено красиво изпълнение на песента на Петко Стайнов "Изгреяло ясно слънце". Диригент на московския състав е Александър Соловьев.

След двудневната възможност любителите на хоровото изкуство да се наслаждават на това, което харесват, финалът на фестивала по по-нестандартен и нетрадиционен начин ни поднесоха артист-хористите на Камерен филхармоничен хор "Тайпе", Тайван, създаден през 1972 година. Благодарение на усилията на своите диригенти хорът усвоява богат репертоар и си изгражда репутацията на водещ хор на република Тайван. Този състав се състои от 30 певци, подбрани от големия смесен хор на филхармоничната фондация на Тайван. Съставът е концертирал в някои от най-известните концертни зали в света във всички континенти. Съставът често представя Тайван на най-престижните хорови събития. Създател на хора на филхармоничното общество на Тайпе, както и негов диригент и художествен ръководител е Дърк Дюхей. Той е носител на Националната награда за култура и изкуство "Тайван" през 1997 година. Роден в Китай, Дюхей получава магистърска степен по дирижиране в университета в щата Илинойс, САЩ. След дипломирането си Дърк Дюхей се завръща в Тайван, където се отдава изцяло на развитието на музикалното си образование и дирижирането. От 1983 той е постоянен художествен ръководител и диригент на филхармоничния хор на Тайпе.

Ю Чунк Джон Ку е музикален директор на филхармоничния хор на Тайпе. Той е доцент в китайския

университет за култура. Ку е официален представител на Тайван в Международната федерация за хорово музика. Дирижирал е концерти по целия свят, в това число и в "Карнеги Хол" - САЩ, Канада, Филипините, Макао и много други.

С особен трепет българските любители на хоровото изкуство изслушаха тайванското изпълнение на чист български език на емблематичната за нашата музикална култура "Ела се вие, превива" от Петко Стайнов.

Наред с удоволствието, което почитателите на хоровото изкуство имаха възможност да изпитат от професионалното изпълнение на хоровите творби, те можаха да се запознаят и със световните тенденции в хоровото изкуство. От своя страна световната международна хорова общност получи още една възможност да се запознае с достиженията на българското хорово изкуство.

Фестивалът се проведе с финансовата подкрепа на Столична община и Министерството на културата.

Димитрина МИХАЙЛОВА

Отново на висота, както винаги

На 21 ноември хорът на слепите "Академик Петко Стайнов" изнесе голям концерт в католическата катедрала "Свети Йосиф" в София. Той бе посветен на 120-ата годишнина от рождението на големия български композитор Петко Стайнов, 90-годишнината от основаването на Българския хоров съюз и съвпадна с двата големи християнски празника – Въведение Богородично и Деня на християнското семейство. Това бе една от проявите на тази уникална художествена формация в рамките на празничната програма, организирана и осъществена от фондация "Хор на слепите академик Петко Стайнов" и финансирана от програма "Култура 2016" на Столична община.

Благодарение на съдействието на Патриаршеската енория, събитието се състоя в концертната зала на катедралата, което допълнително му добави тържественост, наред с изключително добрата акустика. Празникът Въведение Богородично се почита в еднаква степен както от католическата, така и от източноправославната църква, а с решение на Светия синод на Българската православна църква от 1929 г. той се чества у нас и като Ден на православно християнско семейство и на православната учеща се младеж. Този празник символизира въвеждането на тригодишната света Дева Мария в храма. В България традиционно хората отиват в църквата, а вечерта се събират и вечерят в много тесен семеен кръг, почитайки семейството и здравата връзка помежду си.

В концертната програма бяха включени 11 православни творби от български и руски композитори, като в началото хорът изпълни православния химн "Достойно ест" от Дмитрий Бортнянски, посветен на Света Богородица.

В последващите изпълнения превъзходно се представиха утвърдените солисти Радостин Георгиев и Нели Стойчева, както и младият тенор Ивайло Донков, който изпълни брилянтно соло на "Отче наш". Едно от емблематичните му изпълнения – "Ныне отпускаеши", в солов дует с Николай Димитров, също прозвуча прекрасно в празничната вечер.

Високият професионализъм на целия хоров състав, както и на диригента Петър Матев се прояви блестящо в интерпретациите на някои твърде сложни от гледна точка на хоровото изпълнение творби като "Помышляю ден страшный" от Александър Архангелски и "Велико славословие", "Малка ектения" и "Хвалите имя Господне" от Апостол Николаев-Струмски, което бе и достоен финал на този великолепен концерт. Многобройната публика извика изпълнителите на бис и практическият завършек бе отново "Отче наш", но от друг композитор – Николай Кедров, което за втори път изправи

слушателите на крака.

С този, както и с последвалите си концерти хорът на слепите "Академик Петко Стайнов" за пореден път показва и доказва висок професионализъм, превъзходни гласови качества, изключителен синхрон и най-вече широко отворена душа към музиката. С това той достойно заема своето място сред най-добрите утвърдили се хорови състави от най-висок клас.

Марина ПЕТКОВА